

Opschrift

Vergadering van 17 januari 2024

Nummer: 2024_MV_00007

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Emilie Peeters: Gentse aanpak screenings

Raadslid(-leden):

Emilie Peeters - Vooruit

Bevoegd: Rudy Coddens

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Het Centrum voor Kankeropsporing kwam met nieuwe resultaten van het bevolkingsonderzoek rond het aantal mensen dat zich preventief liet screenen op borstkanker, dikkedarmkanker en baarmoederhalskanker in 2022.

Elk jaar krijgen 1.5 miljoen mensen in Vlaanderen een uitnodiging om zich preventief te laten screenen op borstkanker, dikkedarmkanker of baarmoederhalskanker. Door deel te nemen kan kanker of een voorstadium ervan, vroeg ontdekt worden. Dit vergroot de kans op genezing en beperkt de impact van de behandeling.

In 2022 lieten 63,1% van de Gentse vrouwen tussen 25 en 64 jaar zich screenen op baarmoederhalskanker. Dat is een redelijk cijfer aangezien het streefdoel 65% is. Wel zien we dat vrouwen tussen 25 en 29 jaar en vrouwen tussen 60 en 64 jaar opvallend slechter scoren, respectievelijk 58,7% en 55,8% en dat de dekkingsgraad nauwelijks gestegen is sinds 2013.

In dat zelfde jaar lieten 61,5 % van de Gentse vrouwen tussen 50 en 69 jaar zich screenen op borstkanker. Het streefdoel is echter dat 75% om preventieve reden een mammografie laten nemen, dus hier scoren we iets minder. Vrouwen tussen 50 en 54 scoren het slechts, 57,4% van hen is gescreend op borstkanker. Ook hier is de dekkingsgraad nauwelijks veranderd sinds 2013.

Ook in 2022 lieten 60,1% van de Gentenaars tussen 50 en 74 jaar zich screenen op dikkedarmkanker. De streefdoel is 60% dus daar zitten we goed. Wel zien we dat de jongste groepen, namelijk Gentenaars tussen 50 en 54 jaar en deze tussen 55 en 59 jaar, het slechtst scoren, respectievelijk 49% en 55,1% is gescreend. Ook mannen scoren minder goed dan vrouwen, namelijk 57,5% van de mannen ten opzichte van 62,7% van de vrouwen. De dekkingsgraad is hier wel beduidend gestegen sinds 2013, van 28,8% tot 60,1%.

Vraag:

We doen dus als stad redelijk in de screenings maar er ontbreekt nog een grote groep, vandaar volgende vragen:

- Hoe doet Gent het in de screeningscijfers in vergelijking met andere centrumsteden?
- Welke plannen heeft u om ervoor te zorgen dat nog meer Gentenaars zich laten screenen?
- Met welke partners wordt hiervoor op stadsniveau samengewerkt?

Antwoord

Onderzoek door het Centrum voor Kankeronderzoek (CVKO) toonde aan dat de screeningsgraad in centrumsteden lager ligt als gevolg van hun relatief hoger aandeel moeilijk bereikbare doelgroepen. De deelname aan de bevolkingsonderzoeken naar kanker in Gent ligt in dezelfde lijn als die van Vlaanderen en de andere centrumsteden. Bijvoorbeeld de totale dekkingsgraad voor Borstkankerscreening is in Gent 62%, in Leuven 67% en in Antwerpen 54%.

We zetten voor deze screenings in op een tweesporenbeleid: enerzijds zetten we in op sensibilisatie naar de brede bevolking, anderzijds organiseren we ook acties op maat van moeilijk bereikbare doelgroepen.

Het **informer**en van de **Gentenaars over de bevolkingsonderzoeken** ligt in eerste instantie in handen van het Vlaamse preventieve beleid, maar we dragen ook ons steentje bij.

We starten bij het sensibiliseren van de zorg- en welzijnsverleners zodat zij deze screenings promoten. Dit gebeurt in samenwerking met de Eerstelijnszone Gent, Logo Gezond+ en het Netwerk Gezondheids promotie Gent. Bijvoorbeeld wordt regelmatig in de nieuwsbrief van eerstelijnszone Gent ingegaan op het vroegtijdig screenen naar kanker.

Logo Gezond+ blijft zorg- en welzijnsactoren aanmoedigen om de methodiek van de verteltassen te gebruiken. Dat is een preventiemethodiek op maat van personen in kwetsbare situaties. In kleine groepen gaat men in een vertrouwde omgeving in dialoog over één van de drie bevolkingsonderzoeken op basis van praatplaten. Maar we zetten ook in op sensibiliserende communicatie naar de burger. Dit gebeurt via communicatiekanalen van de Stad Gent, zoals sociale media, Stadsmagazine en het Wijs-magazine. Vooral bij het bevolkingsonderzoek naar dikkedarmkanker blijkt extra sensibilisatie nodig. In 2024 ligt de focus op dit onderzoek met brede en doelgroepgerichte communicatie, waaronder:

- Een artikel in het Wijs-magazine, editie maart/april voor het publiek van de lokale dienstencentra;
- Een gerichte facebookactie in maart rond gericht naar 50-plussers via Facebook Gent50+;

- Een infosessie rond het bevolkingsonderzoek naar de dikkedarmkanker in het najaar 2024 in samenwerking met het Huis van Alijn. Dit naar aanleiding van hun nieuwe tentoonstelling die vanaf juni 2024 van start gaat.
- Communicatie naar het stadspersoneel tussen de 50 en 65 jaar, is gepland in april 2024 via de MIA-pagina en de nieuwsbrief

Vanuit het huidige gezondheidsbeleid focust de Dienst Regie Gezondheid en Zorg zich vooral op **universele preventie**. In samenwerking met partners wordt er ingezet op het stimuleren van een gezonde levensstijl bij de Gentenaars (gezonde voeding, beweging, mondzorg, ...) wat het risico op kanker kan verlagen. We zetten ook in op het versterken van de gezondheidsvaardigheden van kwetsbare doelgroepen en het verhogen van toegankelijkheid van zorg.

De wijkgezondheidscentra in Gent zetten ook sterk in op preventie en het informeren van hun patiënten rond de bevolkingsonderzoeken en hen gerust te stellen over hun vragen en bezorgdheden.

Aanvullend daarin zetten we in op gezondheidsbabbels ism verenigingen of zelforganisaties van etnisch culturele minderheden. Deze spelen in op gezondheidsthema's die daar leven. Kanker en de bevolkingsonderzoeken komen daar vaak aan bod. We geven dan extra informatie op maat en nemen drempels naar de (preventieve) zorg weg.

In 2024 werken we mee aan twee studies waarbij Community Health Workers zullen worden ingezet in Gentse huisartsenpraktijken en wijkgezondheidscentra. Zij zullen vrouwen met lage gezondheidsvaardigheden informeren over baarmoederhalscreening en borstkankerscreening. Er zal geëvalueerd worden in welke mate deze outreachende methodiek een verschil maakt.

Tijdens de ramadan vindt nu reeds voor de 3^e keer een life Iftarmaaltijd en sofagesprek plaats rond kanker. Dit wordt georganiseerd door Kom op tegen Kanker in samenwerking met vzw Burgerplicht. Stad Gent verleent telkens logistieke ondersteuning aan deze actie.

U ziet dus dat we omtrent deze bevolkingsonderzoeken met vele partners samenwerken, zoals Logo Gezond+, de eerstelijnszone Gent, huisartspraktijken en wijkgezondheidscentra, zelforganisaties van etnisch-culturele minderheden en Ugent. Met deze gebundelde krachten trachten we zoveel mogelijk Gentenaars overtuigen om deel te nemen aan deze bevolkingsonderzoeken en indien nodig een goede nazorg aan te bieden.
